

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Katedra Praw Człowieka i Prawa Humanitarnego
Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
20-950 Lublin, Al. Raławickie 14, tel. +48 81 445-37-25

Lublin, dnia 15 listopada 2022 r.

ks. dr hab. Krzysztof Orzeszyna, prof. KUL
Katedra Praw Człowieka i Prawa Humanitarnego
Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgra Pawła Karola Hoca, nt. *Kompetencje Interpolu w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu* opracowanej pod kierunkiem dra hab. Karola Karskiego, prof. UW, Warszawa 2022, ss. 318.

I. Ocena wyboru tematu

Terroryzm międzynarodowy wraz z towarzyszącymi temu zjawisku poważnymi mobilnymi, ponadnarodowymi i transgranicznymi przestępstwami kryminalnymi wymaga zdecydowanej i skoordynowanej reakcji ze strony organów ścigania każdego państwa. Dlatego też, dla efektywnego zwalczania terroryzmu konieczne jest zaangażowanie się władz krajowych w pogłębioną i skuteczniejszą współpracę również z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej (ang. *International Criminal Police Organization*, Interpol; fr. *L'Organisation Internationale de Police Criminelle*, OIPC). Pomimo, że *ratio entis* Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej nie pozostawia zasadniczo żadnych wątpliwości, to jednak Interpol nie stał się na gruncie nauki polskiej przedmiotem bardziej pogłębionych i wyodrębnionych badań. Wynikać to może ze specyfiki funkcjonowania Interpolu jako transnarodowej organizacji międzynarodowej, jak również z faktu, iż w dyskursie naukowym jest stosunkowo mało informacji wskazujących na rolę, funkcje, możliwości oraz realne znaczenie Organizacji na płaszczyźnie prawnomiędzynarodowej.

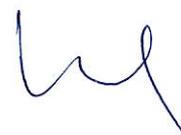
Wybór tematu jest uzasadniony i zasługuje na pozytywną ocenę z racji na fakt, że w ostatnich latach Interpol zawarł szereg umów o współpracy z wieloma organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Unia Europejska, w dziedzinach będących przedmiotem

wspólnego zainteresowania, umożliwiających ściganie przestępstw i wzajemny dostęp do danych, co przełożyło się również na sferę kompetencyjną Organizacji. O ile jednak tematyka terroryzmu na gruncie literatury polskiej stała się przedmiotem wielu opracowań monograficznych, o tyle wciąż brakowało opracowań naukowych poświęconych wyłącznie uprawnieniom Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej (Interpolu) właśnie w zakresie zwalczania terroryzmu. Stąd też, już samo podjęcie przez doktoranta badań nad wskazaną materią zasługuje na uznanie, zaś opracowany przez niego temat w zaproponowanym tytule przedstawionej do oceny pracy dyplomowej należy przyjąć z aprobatą i potraktować jako ważny i aktualny. Tak ujęty przez doktoranta temat, tj. „Kompetencje Interpolu w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu” wypełnia jednocześnie kryteria stawiane pracom naukowym, ma charakter naukowy i pozwala na rzetelne przeprowadzenie analizy w zakresie kompetencji Interpolu w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu na podstawie dostatecznego zgromadzonego materiału badawczego i wyników przeprowadzonych badań.

II. Ocena struktury i układu pracy

Od strony formalnej praca „Kompetencje Interpolu w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu” odpowiada kryteriom, które są stosowane w stosunku do oceny prac naukowych. Treść przedstawionej do recenzji rozprawy odpowiada tematowi zawartemu w tytule, podobnie jak zastosowana w niej struktura. Również przedmiot treści rozdziałów należy uznać za prawidłowy i uzasadniony. Monografia składa się ze wstępu, czterech rozdziałów merytorycznych, zakończenia, bibliografii, a także streszczenia. Konstrukcja rozprawy jest co do zasady prawidłowa. Struktura i objętość pracy (łącznie 318 stron w tym 295 stron merytorycznych oraz 20 stron bibliografii) świadczy o kompleksowym podejściu doktoranta do analizowanego przez niego zagadnienia.

Wstęp recenzowanej rozprawy doktorskiej (6 stron) został przez doktoranta sformułowany w sposób prawidłowy. Zawiera on wszystkie niezbędne elementy potrzebne dla prawidłowej, co do zasady, konstrukcji i prowadzenia dalszego toku wywodu, takie jak: powody podjęcia tematu, stan literatury, hipoteza główna, cele i tezy rozprawy, zastosowane metody badawcze, jak również uzasadnienie struktury pracy. Wskazane zostało nazewnictwo i tematyka poszczególnych rozdziałów. Wszystko to wskazuje na kompetencje doktoranta do syntetycznego, a jednocześnie interdyscyplinarnego ujmowania zagadnień normatywnych, co zostało zresztą przez niego uwypuklone we wstępie. Pewne wątpliwości można mieć jedynie odnośnie do aktualności stanu prawnego, nie zawarto bowiem daty odnoszącej się do aktualności stanu prawnego pracy. Nie do końca zrozumiały jest zabieg stosowany przez

doktoranta polegający na wyodrębnianiu pojedynczych jednostek redakcyjnych w poszczególnych rozdziałach, takich jak 1.1. „terror i terroryzm” w podrozdziale 1 rozdziału I, czy 2.1. „szczególne środki zaradcze w odniesieniu do nadużywania not Interpolu” w podrozdziale 1.2 rozdziału II. Powyższe jednostki redakcyjne powinny zostać wchłonięte przez większe jednostki redakcyjne, w tym wypadku przez podrozdziały. W rozprawie nie zastosowano wykazu skrótów. Wartością dodaną pracy jest natomiast wyodrębnienie przez doktoranta w strukturze pracy poszczególnych podsumowań, w których doktorant zawiera swoje *résumé* swoich dotychczasowych rozważań i poczynionych ustaleń.

Część merytoryczną rozprawy doktorskiej otwiera rozdział pierwszy (76 stron) pt. „Terroryzm i współpraca policyjna”, mający charakter wprowadzający do tematu. W rozdziale tym wyjaśnione zostały podstawowe pojęcia, takie jak: *terror*, czy *terroryzm*, mające zdaniem doktoranta kluczowe znaczenie dla rozważań podjętych przez niego w dalszej części pracy. Wyodrębnienie tego rozdziału jest zabiegiem słusznym. Rozdział ten jest jednocześnie najmniej analitycznie rozbudowany pod względem zastosowanych metod swoistych dla nauki prawa. Z uwagi jednak na charakter propedeutyczny tego rozdziału jest to jednak akceptowalne. Następnie zarysowana została potrzeba współpracy w systemach prawa międzynarodowego, ponadnarodowego oraz krajowego z uwagi na istniejące zagrożenia asymetryczne, nowe postrzeganie bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, jak również finansowanie międzynarodowego terroryzmu. Interesującym z punktu widzenia *praxis* ustrojowego i bezpieczeństwa państwa jest zaprezentowanie przez doktoranta oceny zysków i strat wynikających ze współpracy międzynarodowej, która bez wątpienia ma znaczenie dla Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej (Interpolu).

Przedstawienie uwarunkowań prawnych i struktury wewnętrznej Interpolu doktorant uczynił przedmiotem rozdziału drugiego (51 stron) pt. „Prawne uwarunkowania Interpolu”. Rozdział ten składa się z czterech podrozdziałów, w których kolejno przedstawiono ramy prawne Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej, charakter współpracy międzynarodowej w ramach Interpolu, a także kompetencje Organizacji. Przystawiono kolejno kompetencje Zgromadzenia Ogólnego, Komitetu Wykonawczego, Sekretariatu Generalnego Krajowego Biura Interpolu oraz Komisji Kontroli Kartotek Organizacji. W rozdziale tym została zawarta pogłębiona analiza dotycząca Interpolu jako „międzynarodowej organizacji transządowej”, dzięki uwypukleniu przez doktoranta jego struktury wewnętrznej oraz statusu prawnomiędzynarodowego Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej.

W rozdziale trzecim pt. „Narzędzia Interpolu przydatne do zwalczania terroryzmu międzynarodowego” doktorant omawia instrumenty normatywne Interpolu przydatne do

zwalczania terroryzmu międzynarodowego. Ta część rozprawy jest stosunkowo najobszerniejsza (liczy bowiem 96 stron). Jest to również najbardziej rozbudowana jednostka redakcyjna pod względem zastosowanej w niej struktury wewnętrznej. Kolejno doktorant dokonuje analizy specyfiki kompetencji Interpolu w zakresie walki z międzynarodowym terroryzmem. Doktorant uznaje, że zagadnieniami zasługującymi na szczegółową analizę w tym rozdziale jest: problematyka nadużywania czerwonych not przez Międzynarodową Organizację Policji Kryminalnej, kwestie tzw. polityczności spraw określonych w art. 3 Konstytucji, zwłaszcza spraw prowadzonych w zakresie prawa azylu oraz w stosunku do tzw. ruchów narodowowyzwoleńczych, jak również badana przez doktoranta w tym rozdziale jest kwestia skuteczności narzędzi Interpolu w walce z międzynarodowym terroryzmem. Szczególnie rozbudowany został podrozdział 2 odnoszący się do narzędzi Interpolu w zakresie walki z międzynarodowym terroryzmem.

Rozdział czwarty (51 stron) pt. „Działania prawne w świetle standardów prawnych” jest z kolei obszerną analizą charakteru działań Interpolu w świetle standardów międzynarodowych. Doktorant w tym miejscu dokonał analizy charakteru działań podejmowanych przez Sekretariat Generalny Interpolu, w tym działań zarówno o charakter informacyjny, jak i decyzji podejmowanych przez personel Interpolu w sprawach wykonawczych. Przedstawiona została struktura odpowiedzialności prawnej Interpolu wraz z wertykalnością decyzji podejmowanych na szczeblu tej organizacji. Ta część pracy opracowana została nie tylko z perspektywy międzynarodowego prawa administracyjnego, ale także z punktu widzenia prawa międzynarodowego publicznego i prawa wewnętrznego państw członkowskich, co jest szczególnie użyteczne.

Rozprawę wieńczy zakończenie (8 stron), w którym doktorant sumarycznie przedstawił rezultaty swoich badań i zaprezentował wnioski końcowe wraz z postulatami *de lege lata*.

III. Ocena tez i celów rozprawy doktorskiej

Praca jest udaną próbą „przeprowadzenia analizy poprzez odniesienie się do zagadnienia zjawiska terroryzmu międzynarodowego” ponieważ doktorant głównym celem swoich rozważań uczynił „chęć zbadania realnego wpływu prawa międzynarodowego na zabezpieczanie bezpieczeństwa wewnętrznego” (s. 5). Jak wynika z treści rozprawy, dla kompletności analizy doktorant zdecydował się na „ukazanie także wybranych aspektów współpracy policyjnej oraz rozwoju prawa międzynarodowego w tym zakresie, jak również wyszczególnienie określonych aspektów terroryzmu”. Jest to zabieg użyteczny, z uwagi na ograniczoną liczbę wiarygodnych i możliwych do zweryfikowania materiałów naukowych

dotyczących międzynarodowej współpracy policyjnej, w tym tematyką Interpolu, jako organizacji hermetycznej, niebędącej do tej pory przedmiotem szerszego zainteresowania prawniczego dyskursu naukowego.

Cele badawcze zostały zawarte przez doktoranta w hipotezie głównej postawionej we wstępie (s. 6-7). Zarówno główna hipoteza pracy, cele badań, jak również poszczególne tezy pracy zostały ujęte przez doktoranta w sposób jasny i zrozumiały. Zostały one sformułowane w sposób konkretny, dający się zweryfikować za pomocą przyjętego przez doktoranta instrumentarium badawczego właściwego dla nauk prawnych, zarówno właściwych dla prawa międzynarodowego publicznego, prawa organizacji międzynarodowych, jak i prawa państw członkowskich Organizacji. Hipotezą rozprawy przedstawionej przez doktoranta jest twierdzenie, że *„współpraca międzynarodowa w ramach Interpolu, w szczególności w zakresie zwalczania terroryzmu międzynarodowego, opiera się na spełniającym prawne standardy i efektywnym systemie norm prawnomiędzynarodowych”*. Z tak postawioną hipotezą główną należy się zgodzić, stosownie do rozpowszechnionego w literaturze fachowej pravidła tzw. dynamiki normatywizacji, polegającej na stopniowym przekuwaniu istniejącego i utartego *praxis* w sferze zwalczania terroryzmu międzynarodowego w normy o charakterze prawnowiązującym. Powyższa hipoteza została następnie zweryfikowana w sposób prawidłowy, na co wskazuje analiza przeprowadzona przez doktoranta w dalszej części pracy oraz konkluzje wykazane w zakończeniu rozprawy.

Również cele pracy postawione przez Doktoranta, a zawarte w hipotezie głównej, nie budzą poważniejszych wątpliwości. Proces badawczy recenzowanej pracy wyznaczały próby weryfikacji następujących tez: 1) istnieją konkretne przeszkody natury prawnej, które utrudniają współpracę międzynarodową w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu; 2) ze względu na uwarunkowania prawne różne rodzaje terroryzmu implikują odmienne kompetencje oraz odmienne podejście Interpolu do możliwości podjęcia współpracy międzynarodowej; 3) Interpol jest międzynarodową organizacją międzyrządową; 4) ze względu na swoją strukturę prawną Interpol posiada charakter nietypowej organizacji międzynarodowej; 5) Interpol posiada szereg narzędzi mogących stanowić skuteczny element w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu; 6) Interpol jest skuteczną organizacją międzynarodową, posiadającą znaczące kompetencje w zakresie walki z międzynarodowym terroryzmem; 7) narzędzia Interpolu, w szczególności w zakresie zwalczania terroryzmu międzynarodowego, spełniają współczesne standardy prawne, w tym dotyczące praw człowieka; 8) z punktu widzenia prawnego publikacja czerwonych not jest decyzją o charakterze administracyjnym; 9) system wewnętrznej i zewnętrznej weryfikowalności oraz

odpowiedzialności Interpolu wykazuje braki, które powinny być usuwane przy pomocy instrumentów prawa międzynarodowego.

Konstrukcja wyżej postawionych tez zasługuje na aprobatę, ponieważ w dalszej części pracy doktorant dokonuje tak wskazanej oceny kompletności i skuteczności istniejących i projektowanych regulacji, a także możliwości ich egzekwowania. W tym miejscu nasuwa się jednak refleksja, czy być może doktorant nie powtarza niektórych zawartych na stronie 6 rozprawy tez (teza nr 3, teza nr 6, teza nr 7), jak również czy powyższy katalog enumeratywny tez ma charakter zamknięty, czy może otwarty. Pytaniem otwartym jest również możliwość dokonania hierarchizacji powyższych tez, które mogą mieć charakter wynikowy. Z aprobatą należy uznać jednak powyższe tezy za aktualne i w większości trafne, bowiem podlegały one weryfikacji w trakcie prowadzonego przez doktoranta wywodu, w którym doktorant konsekwentnie wylicza wyzwania, wynikające z wielopłaszczyznowej współpracy międzynarodowej prowadzonej przez Interpol w dziedzinie zwalczania terroryzmu międzynarodowego. Na pochwałę zasługuje również uznanie przez doktoranta za słuszne wyodrębnienie jako osobnej tezy odnoszącej się do weryfikacji tego, czy narzędzia Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej pozostają w zgodzie ze współczesnymi standardami prawnymi z zakresu międzynarodowej i krajowej ochrony praw człowieka.

Zawarte w pracy tezy, a następnie rozważania teoretyczne doktorant poparł prawidłową kwerendą badawczą, jak również pogłębionymi badaniami naukowymi, o czym świadczy baza źródłowa zawarta w bibliografii. W tym celu, w recenzowanej rozprawie podjęta przez doktoranta została również polemika z zastanymi w literaturze polskiej opiniami, wskazująca na możliwość innej interpretacji dotychczasowych stanowisk. Warto również podkreślić, że przedstawiona do recenzji rozprawa w całości napisana w języku prawniczym, z zastosowaniem jednak elementów właściwych dla nauk z zakresu bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa międzynarodowego i narodowego, jak również nauk z zakresu administracji i nauk politycznych, co w niewątpliwy sposób podnosi jej walory poznawcze, jak i poszerza potencjalny krąg odbiorców po ewentualnej publikacji pracy.

V. Ocena merytoryczna pracy

Od strony merytorycznej rozprawa przedstawia się poprawnie i zasługuje na pozytywną ocenę. Doktorant deklaruje, że w trakcie opracowywania rozprawy dla uzyskania najlepszych wyników posługiwał się sześcioma metodami badawczymi: dogmatyczno-prawną; historyczną; historyczno-prawną; metodą teoretyczno-prawną, metodą analizy danych oraz metodą analityczną. Metody te zostały prawidłowo dobrane do realizacji celu badawczego. Jak

również w toku przeprowadzonej analizy doktorant prawidłowo skorzystał ze wskazanych metod badawczych. Podstawowe znaczenie dla przeprowadzonej analizy miała metoda dogmatyczno-prawna, dzięki której przeanalizowano istniejące normy prawa międzynarodowego w zakresie zwalczania terroryzmu w ramach ustalonej przez Interpol współpracy międzynarodowej. Doktorant z powodzeniem używał tej metody w celu ustalenia poszczególnych instrumentów prawnych, jakimi dysponuje społeczność międzynarodowa a także okazała się ona użyteczna do zestawienia ich z wartościami kryjącymi się za poszczególnymi fundamentalnymi zasadami Interpolu.

Oprócz analizy dogmatyczno-prawnej doktorant sięgał po metodę historyczną i historyczno-prawną, którą zastosował zwłaszcza w rozdziale I oraz rozdziale II. Metody te były potrzebne do przedstawienia określonych historycznych uwarunkowań wraz z uwzględnieniem zachodzących zmian w strukturze organizacji na przestrzeni lat. Za użyteczne przez doktoranta należy uznać wykorzystanie metody analizy danych w zakresie stanowisk praktyków Interpolu prowadzących do wniosków i ocen szczegółowych aspektów działalności Interpolu. Kolejną użytą przez doktoranta metodą jest metoda analityczna, które posłużyła do wyjaśnienia reżimu prawnego Interpolu. Z kolei metoda teoretyczno-prawna prawidłowo umożliwiła analizę praktyki stosowania tzw. czerwonych not Interpolu.

Używając powyższych metod doktorant potwierdza swoje tezy i cele badawcze. W szczególności słusznie uznaje, że Interpol jest organizacją, w której obrębie stworzono system międzynarodowego prawa administracyjnego, dzięki czemu wypracował on szereg instrumentów przysługujących społeczności międzynarodowej, nie tylko w odniesieniu do zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, ale także grup terrorystycznych. Jest to wyraźne zwłaszcza w trzecim rozdziale, w którym doktorant w sposób dojrzały i wyczerpujący przedstawił i scharakteryzował kompetencje i narzędzia Interpolu. Analiza ta miała charakter pogłębiony i była prowadzona w zakresie realnych, jak również potencjalnych kompetencji Interpolu w zakresie możliwości zwalczania terroryzmu międzynarodowego.

Doktorant pogłębionej analizy prawnej, w zakresie struktury odpowiedzialności prawnej Interpolu oraz weryfikowalności decyzji podejmowanych decyzji, dokonuje w rozdziale IV, dotyczącym działań Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej. W tym miejscu należy przychylić się do tego poglądu doktoranta, w którym wskazuje na proces ewolucji organizacji, obecnie dysponującej dużą dozą samodzielności, polegającej na „oderwaniu się” od państw członkowskich. Proces ten jest normatywnym refleksem ukształtowania się swoistej hierarchii przepisów oraz kreowania na podstawie Konstytucji Interpolu swoistej dychotomicznej struktury normatywnej. Można natomiast polemizować, czy w tym zakresie

Interpol różni się w zakresie spójności od innych organizacji międzynarodowych o globalnym zakresie działania, takich jak Światowa Organizacja Handlu, czy Światowa Organizacja Zdrowia, jak również na ile kompetencje w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu determinują specyfikę działania organizacji, a na ile jest ona wypadkową reaktywnej polityki państw członkowskich.

Doktorant prawidłowo uznaje, że w obecnej sytuacji prawnej Interpol posiada potencjał i duże możliwości podejmowania współpracy w zakresie zwalczania terroryzmu międzynarodowego. Jak słusznie zauważa doktorant, zróżnicowanie intensywności zaangażowania poszczególnych państw w działalność Interpolu wynika z różnego poziomu motywacji i potrzeby odnośnie do prowadzonej współpracy. Natomiast przegląd potencjału Interpolu pozwala potwierdzić tezę, że Interpol posiada szereg narzędzi mogących stanowić skuteczny element w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu. Również w tym zakresie stanowisko doktoranta jest poprawne i uzasadnione dowodami naukowymi.

W zakresie analizy narzędzi Interpolu przydatnych do zwalczania terroryzmu międzynarodowego wysoko należy ocenić pracę doktoranta odnoszącą się do analizy nad narzędziami służącymi walce z międzynarodowym terroryzmem, co ma miejsce w rozdziale III i częściowo w IV. W tych miejscach, jak również w części rozprawy poświęconej istocie terroryzmu, doktorant pracy konfrontuje zastane i utarte poglądy doktryny zagranicznej ze współczesną rzeczywistością prawną Interpolu wynikającą z przepisu art. 3 Konstytucji. W tym zakresie, śledząc historię regulacji Interpolu, słusznie doktorant uznaje, że ewolucja wewnętrznych przepisów Interpolu nie odbywała się bynajmniej w oderwaniu od zewnętrznych uwarunkowań prawnomiędzynarodowych, w tym fundamentalnej zasady *non-refoulement*, jak również wybranych wzorców prawa krajowego, co np. dotyczy stosowania przez Interpol zasady podwójnej cechy, zaczerpniętej z krajowego prawa szwajcarskiego.

Pomimo przedstawionych walorów rozprawy, nasuwają się również pewne uwagi o mniejszym znaczeniu, które można byłoby poddać dyskusji bądź rozważeniu przez doktoranta w dalszych stadiach publikacji jego rozprawy. Do takich należy kwestia nazewnictwa Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej, która nie została wyjaśniona we wstępie i w początkowych podrozdziałach pracy. Jednak przede wszystkim, pewien niedosyt pozostawia brak wyodrębnionej w strukturze analizy polskiego podejścia do Interpolu i prawnych podstaw współpracy z organizacją. Interesujące dla analizy byłoby przedstawienie zmiany podejścia polskiego w zakresie efektywności współpracy międzynarodowej, jak również polskich stanowisk w tym zakresie. Z rozprawy trudno jednoznacznie odczytać stanowisko doktoranta

w sprawie wtórnego oddziaływania dorobku prawnego organizacji na ostateczne stanowiska polskie w zakresie prowadzonej polityki antyterrorystycznej kraju.

Drugim, bardzo interesującym aspektem, nie do końca poruszonym w pracy, jest badanie poziomu relacji Interpolu z innymi organizacjami międzynarodowymi, głównie o kontynentalnym zasięgu działania, w tym Europolu oraz zwłaszcza z Radą Europy. Szczególnie w stosunku do tej ostatniej organizacji warto być może było zasygnalizować płaszczyzny normatywne współpracy i pola wspólnego dorobku normatywnego, z jednej strony w zakresie narzędzi przysługującym osobom, które zostały podejrzane i/lub oskarżone o terroryzm, a z drugiej ochrony bezpieczeństwa publicznego przed działalnością terrorystyczną. Na powyższe problemy wskazują dokumenty Rady Europy, w tym orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, w związku z tym warto byłoby poznać stanowisko doktoranta w tej sprawie.

VI. Ocena strony formalnej pracy

Od strony formalnej przedstawiona do recenzji rozprawa jest poprawna. Rozważania doktoranta zawarte w kolejnych rozdziałach pracy układają się w pewien ciąg logiczny i mają charakter wynikowy, tzn. że każdy z nich jednocześnie stanowi wprowadzenie do następnego. Poszczególne rozdziały komponują się i tworzą zwartą, logiczną, zamkniętą całość, poszerzając istniejący w literaturze horyzont badawczy. Każdy rozdział jest również zakończony krótkim podsumowaniem w formie wniosków, w których doktorant węzłowo wskazuje na najważniejsze problemy badawcze, miejscami wskazując na potencjalne rozwiązania danego problemu. Podsumowanie natomiast służy zachowaniu przejrzystości i logiki toku prowadzonego wywodu, jak również ułatwia sformułowanie przez odbiorcę własnego poglądu na przedstawiane przez doktoranta zagadnienie.

Pewnym mankamentem jest brak poprzedzającego rozprawę wykazu używanych w pracy skrótów. Nie jest do końca jasne dlaczego doktorant nie zdecydował się na jego umieszczenie. Jak również nie zostało wyjaśnione we wstępie, ani w dalszej części pracy, dlaczego w rozprawie doktorant używa pojęcia Interpol, a nie pojęcia „Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej” (ang. *International Criminal Police Organization*, fr. *L'Organisation Internationale de Police Criminelle*), która pojawia się dopiero w pełnej nazwie po kilkudziesięciu stronach analizy, jak również jej skrótów w języku angielskim lub francuskim. Analogiczne uwagi należy poczynić do innych organizacji i struktur międzynarodowych, takich jak np. Europol (s. 203).

Pewne skróty występujące w tekście nie zostały wymienione, takie jak ETA, IRA, etc. (s. 11, 16 i następne), a niektóre ich rozwinięcia, bądź brak polskiego ekwiwalentu słownego budzą pewne zakłopotanie semantyczne (np. FARC: s. 21; TREVI, PWGOT, SIS: s. 54). Niekonsekwentnie przytoczone zostały również niektóre imiona i nazwiska przedstawicieli doktryny, które pojawiają się zarówno w formie inicjału imienia, jak i pełnego imienia w tekście głównym (np. K. Karolczak: s. 11; J. Węgrzyn: 71; J. Hoover: s. 182; Charles Tilly: s. 13; Iwan Groźny i Robespierre: s. 15 i następne), podczas gdy zapisu pełnym imieniem i nazwiskiem dokonujemy każdorazowo w tekście dla nowo przytaczanej osoby. Niejasne jest również, dlaczego doktorant zdecydował się na różnego rodzaju pogrubienia i podkreślenia w tekście (np. s. 52, s. 173). Doktorant niekiedy nie podaje również daty publikacji literatury i dokumentów na którą się powołuje (np. przypis 59 ze strony 27 etc.). Pomimo wspomnianych, nielicznych mankamentów, rozprawę czyta się bardzo dobrze z uwagi na jej niewątpliwe walory poznawcze.

Jeśli chodzi o zapis dokumentacyjny i przypisów, to warto podkreślić, że rozprawa jest dobrze udokumentowana, o czym świadczą liczne przypisy. W całej pracy jest ich 874. Dominują przypisy bibliograficzne i źródłowe w rozprawie. W nielicznych przypadkach doktorant posługuje się przypisami rzeczowymi oraz informacyjnymi (np. s. 12, przypis 7, s. 164; przypis 567; s. 168, przypis 578 i 581 etc.). Doktorant sprawnie posługuje się słowem pisanim, a występujące pewne potknięcia techniczne i interpunkcyjne, czy brak publikatora bądź numeru strony (np. s., 11, przypis 4; s. 13, przypis 8; s. 139 i dalej) nie umniejszają wartości pracy, której ewidentne walory poznawcze dominują nad obecnym stanem literatury przedmiotu. Niestety dość niekonsekwentnie przeprowadzony został zapis publikatorów, w tym polskiego Dziennika Ustaw (gdzie w większości przypadków brakuje roku wydania publikatora), w wielu przypadkach brakuje również oryginalnych publikatorów dokumentów systemu ONZ, MOP i UE, a jedynie uzupełniająco podano publikator polski. Nieliczne usterki interpunkcyjne, stylistyczne oraz gramatyczne, jak również błędny zapis *op. cit.*, zamiast *ibidem* i *vice versa* (np. s. 13, przypisy 11 i 12 i kolejne) mogą być skorygowane podczas prac edytorskich przy przygotowaniu do ewentualnej publikacji rozprawy drukiem, do czego recenzent zdecydowanie zachęca. Pomimo tych usterek, całość wywodu jest prowadzona konsekwentnie, zaś nieliczne wtrącenia, głównie łacińskie i w języku polskim, które co do zasady zostały ujęte kursywą, świadczą o erudycji i elokwencji doktoranta.

Podstawę bibliograficzną (ss. 295-314) rozprawy stanowi przede wszystkim literatura: 317 pozycji w postaci monografii, artykułów naukowych i dokumentów wydanych przez organy organizacji międzynarodowych. Kolejną grupę stanowią akty prawne Międzynarodowej

Organizacji Policji Kryminalnej (Interpolu): przepisy Interpolu w zakresie przetwarzania danych, rezolucje Zgromadzenia Ogólnego Interpolu, a także zasady procedowania zgromadzenia ogólnego Interpolu. Bibliografia ta została w prawidłowy sposób wymieniona w pracy. Doktorat wymienia także powszechne dokumenty prawa międzynarodowego w tym: kilkanaście aktów powszechnego prawa międzynarodowego, konwencje Narodów Zjednoczonych, konwencje Rady Europy, akty prawa Unii Europejskiej, czy Organizacji Konferencji Islamskiej. Znaczną część materiału empirycznego stanowią akty prawa krajowego Polski, w tym o charakterze ustawowym i w postaci rozporządzeń. Grupę trzecią bibliografii stanowi orzecznictwo sądów międzynarodowych i krajowych. Jest to zarazem najskromniejszy zbiór, składający się jedynie z pięciu pozycji, w tym jedynie jedna dotyczy orzecznictwa europejskiego. Szkoda, że doktorant nie skorzystał w szerszym zakresie z dorobku Rady Europy (np. Guide to the case-law of the European Court of Human rights. Terrorism. Updated 31 August 2022) i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (np. sprawy Özgür Gündem p. Turcji, skarga nr 23144/93; sprawy Hohansen p. Danii, skarga nr 27801/19; sprawa Lagutin i pozostali p. Rosji, skargi 6228/09; 19123/07; 52340/08 i 7451/09) z zakresu współpracy państw członkowskich z Interpolem. Osobnej grupy w bibliografii nie tworzą natomiast źródła internetowe.

Powyższe uwagi krytyczne bynajmniej nie deprecjonują wartości przedstawionej do recenzji pracy, a zostają przedstawione celem jej udoskonalenia. Wyniki badań przedstawione przez doktoranta we wnioskach i zakończeniu pracy na pewno będą wzbudzały zainteresowanie szerokiego grona teoretyków, jak i praktyków prawa bezpieczeństwa i prawa policyjnego. W dalszej kolejności rozprawa może być użyteczna jako przyczynek do dalszych badań naukowych prowadzonych nad Interpolem za granicą.

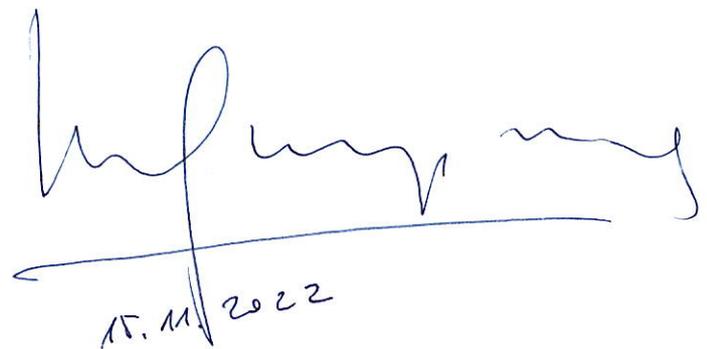
VII. Konkluzje

Konkludując, sygnalizowane powyżej uwagi, głównie natury formalnej i redakcyjnej, nie umniejszają wartości merytorycznych rozprawy. Sama zaś lektura rozprawy doktorskiej pt. „Kompetencje Interpolu w zakresie zwalczania międzynarodowego terroryzmu”, przedstawionej recenzentowi do oceny skłania go do jednoznacznie pozytywnych konkluzji. Przedstawiona rozprawa doktorska jest opracowaniem wystarczająco dojrzałym naukowo i odpowiada istniejącej potrzebie analizy kompetencji Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej w sferze zwalczania międzynarodowego terroryzmu. Zarówno bowiem, strona formalna, jak i merytoryczna opracowania, zastosowane w niej metody i techniki badawcze, a także otrzymane przez doktoranta wyniki, wskazują na posiadanie przez niego dobrego

warsztatu naukowego. Świadczą również o odpowiednich kompetencjach merytorycznych doktoranta, dowodzą jego dojrzałości w inicjowaniu i prowadzeniu badań oraz w konstruowaniu prac naukowych.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że oceniana rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i może być podstawą do nadania jej Autorowi stopnia doktora nauk prawnych. Doktorant wykazał się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie naukowej prawo oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Tym samym spełnione zostały wymagania określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668, tekst. jedn. z dnia 3 marca 2022 r., Dz.U. z 2022 r. poz. 574). W związku z powyższym wnoszę o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie mgra Pawła Karola Hoca do dalszych etapów postępowania w przewodzie doktorskim.

15.11.2022